

30 mln. in zak bestuurders corporaties

Bestuurders plegen fraude en zijn te opportunistisch, commissarissen zijn niet kritisch genoeg.

Van onze verslaggever Erik Bloem

AMSTERDAM Bestuurders van woningcorporaties hebben de afgelopen zes jaar bijna 30 miljoen euro in eigen zak gestoken. De schade door onverantwoord gedrag van directies loopt in die pe-

riode bij zeven corporaties op tot meer dan 300 miljoen.

Dat blijkt uit een inventarisatie van schadeclaims en rechtszaken. Vandaag doet de rechtbank in Utrecht uitspraak in een gerucht makende zaak waarbij de directeur van corporatie SGBB een strafeis van 4,5 jaar te horen kreeg, onder meer wegens zelfverrijking (zie overzicht).

De rechtszaak tegen SGBB staat niet op zichzelf. Diverse corporaties kampen met problemen. Woningstichting Geertruidenberg (WSG) diende een claim in tegen een voormalig directeur. Het Amsterdamse Rochdale eist 6 miljoen terug van een oud-bestuurder.

Gebrekkig intern toezicht is volgens deskundigen een belangrijke oorzaak voor de problemen. 'De enorme bedragen die in de woningbouwsector omgaan, wekken natuurlijk begerige blikken', zegt Jan van der Moolen, directeur van het Centraal Fonds voor de Volkshuisvesting (CFV), de toezichthouder op de corporatiesector. 'Bestuurders moeten daarop letten. En het toezicht moet goed zijn.'

Een torenflat van de corporatie SGBB in Zeist. Na de verzelfstandiging van de woningcorporaties werden directieleden lid van de raad van toezicht. Zij pasten hun gedrag echter niet aan hun nieuwe rol aan. Foto Ton Borsboom/ ANP

Verlies corporaties

Corporaties	Geval	miljoen €
Woonbron	schade	80,0
WSG	verlies	64,0
Rentree	verlies	60,0
Servatius	schade	60,0
SGBB	zelfverrijking	24,5
Rochdale	zelfverrijking	6,0
PWS	zelfverrijking	5,4

Dat kan beter, vindt hij. Volgens de toezichthouder ontstaan vooral veel problemen door aan- en verkoop van grond. Bij de zeven corporaties ging het daar mis.

Naast andere frauduleuze praktijken zoals bij PWS, Rochdale en Wooninvest (zie kader) zijn bestuurders vaak te opportunistisch. 'In een markt met stijgende huizenprijzen verdien je vanzelf geld', zegt Ton Lensen. Hij werd vaak als extern toezichthouder aangesteld bij corporaties die in de problemen waren gekomen. 'Het geld klotste er tegen de plinten. Het was niet nodig op de kosten te letten. Er werd toch wel verdiend. Soms leidde dat tot zonnekoninggedrag.'

Halverwege de jaren negentig verzelfstandigde de overheid de woningcorporaties. De besturen werden opgesplitst in een directie en een raad van toezicht. 'Die andere rol betekende dat zij anders moesten

opereren', zegt van der Moolen. Maar dat gebeurde niet altijd. 'Men kende elkaar natuurlijk erg goed en besefte niet dat de verhoudingen binnen de organisatie waren veranderd.'

De, mede door fusies, steeds groter wordende corporaties werden vaak geleid door één bestuurder, maar het toezicht daarop bleef achter, zag ook Lensen. 'Commissarissen durven

verlies nemen. 'En dat bij zo'n klein cluppie. Dan mag het toezicht wel wat professioneler.' Lensen trof soms commissarissen aan die al 24 jaar op hun stoel zaten. 'Dat kan niet.'

'Neem de directeur van Rochdale', zegt Lensen, 'die op enig moment in een Maserati reed. Iedereen zegt daar achteraf over dat je had moeten zien dat hij zich verrijkte. Maar je moet ingrijpen als toezichthouder.'

Ook bestuurders hebben een verantwoordelijkheid, stelt Lensen. 'Grote groepen doen het wel goed, benadrukt hij.

De kwaliteit van toezicht daalt ook met het aantal functies dat commissarissen bekleden, vindt zowel Lensen als Van der Moolen. Beiden zijn voorstander van beperking daarvan. Van der Moolen: 'Toezicht houden is iets anders dan je netwerk benutten.' Er is wetgeving op handen die het aantal toegestane commissariaten beperkt.

Tegen directeur SGBB 4,5 jaar geëist wegens zelfverrijking

soms pas iets te vragen als ze het snappen. Vaak is het dan al te laat. Het ontbreekt aan boerenverstand.' Bij WSG, waar hij tijdelijk voorzitter van de raad van toezicht was, moest hij achteraf voor 60 miljoen euro